

Ewa Szary

"Modele literatury współczesnej we wczesnym okresie jej rozwoju",
Stefan Zólkiewski [w:] "Problemy socjologii literatury",
Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk
1971 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/43, 138

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ ŻÓŁKIEWSKI Stefan: Modele literatury współczesnej we wczesnym okresie jej rozwoju. W: Problemy socjologii literatury. Pod redakcją J.Ślawińskiego. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971. IBL PAN. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. XXIII, s. 297-310.

Rozprawa socjologiczno-literacka, wywodząca się z kulturologicznych badań Marksa oraz badań współczesnych strukturalistów /R.Benedict, Iwanow, Toporow, Lévy-Strauss/. Biorąc w rachubę: swoistości roli społecznej pisarza, swoistości typu społecznego odbiorcy wirtualnego oraz swoistości zasady rozwijania "sjużetu" dzieła - autor opisuje modele literatury realizowane w całości kultury XX-wiecznej. Wyróżnione tu zostały trzy tendencje strukturalizujące ją jako pewną całość, mianowicie: kultura upolityczniona, kultura autoteliczna oraz kultura masowa. Tym trzem tendencjom rozwoju kultury odpowiadają - zdaniem autora - trzy główne modele literatury: zaangażowana, kanoniczna oraz ludyczna.

BP/43

E.Sz.

/I/ DUBOWIK Henryk: Literatura - muzyka - plastyka. Antologie i kontrasty. W: Szkice z historii i teorii literatury. PWN. Poznań 1971. Bydgoskie Towarzystwo Naukowe. Prace Wydziału Nauk Humanistycznych. Seria B nr 6, s. 3-30.

Praca o charakterze popularnonaukowym, omawia problemy pokrewieństwa genealogicznego, strukturalnego i tematycznego trzech sztuk: literatury, muzyki i plastyki. Omawia znane - z innych prac - argumenty, świadczące bądź o odrębności, bądź o analogiczności poszczególnych sztuk. Preferując tezy drugiego z omawianych stanowisk autor rozpatruje analogiczność sztuk w kilku aspektach, mianowicie: 1/ bezpośredniego zastępstwa /onomatopeje w tekstach poetyckich/; 2/ zabiegów kompozycyjnych /stylizacji form muzycznych na formy literackie, i odwrotnie/; 3/ wspólnoty tematycznej; oraz 4/ przypadków literackich opisów dzieł muzycznych i plastycznych.

BP/43

E.Sz.